

A HOMOKTÖVIS ÓVODA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

2018.

A KÖRNYEZŐ VILÁG MEGISMERÉSE JÁTÉKKAL, MESÉVEL

Készült a
137/2018. (VII.25.) Korm. rendelet
Az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról szóló 363/2012. (XII.17.)
Korm. rendelet módosításáról
alapján

HOMOKTÖVIS ÓVODA
OM azonosító: 034320
1046 Budapest, Homoktövis u. 102.

Tartalomjegyzék

I. HELYI PEDAGÓGIAI PROGRAMUNK CÉLJA, RENDSZERE

I.1.	Gyermekképünk	4
I.2.	Az óvoda sajátos arculata	4
I.3.	Az óvodánk bemutatása	6
I.4.	Az óvodai nevelés célja	7
I.5.	Az óvodai nevelés feladata a személyiség fejlesztés terén	7
I.6.	A fejlődés jellemzői óvodáskor végére	7
I.7.	Általános nevelési alapelvek	9
I.8.	Helyi adottságokból és igényekből adódó nevelési alapelvek	10
1.9.	Gyermekvédelem	10
1.10.	A sajátos nevelési igényű gyermek nevelése	11
1.11.	Tehetségfejlesztés	11

II. AZ ÓVODAI NEVELÉS RENDSZERE

II.1.	Alapvető keretek	13
II.2.	Tevékenységformák	14
II.3.	A fejlesztés tartalma	14
II.4.	Az óvoda kapcsolatai	15

III. AZ ÓVODAI NEVELÉS FELADATAI

III.1.	Anyanyelvi és értelmi fejlesztés	17
III.2.	<i>Egészséges életmód, egészségmegőrzés szokásainak alakítása</i>	19
III.3.	<i>Érzelmi, erkölcsi és értékorientált közösségi nevelés</i>	23
III.4.	Értelmi képességek fejlesztése	27

IV. AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGEI

IV.1. Játék	29
IV.2. A tevékenységekben megvalósuló tanulás	31
IV.3. Munkajellegű tevékenység	32
IV.4.1. A környező világ tevékeny megismerése	33
IV.4.2. Verselés, mesélés	35
IV.4.3. Esztétikai nevelés	37
IV.4.4. Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka	38
IV.4.5. Ének, zene, énekes játék, gyermektánc	39
IV. 6. Mozgás	40

V. ÓVODÁNK SZERVEZETI ÉS MŰKÖDÉSI RENDJE

V.1. Szervezeti felépítés, munkabeosztás, munkarend	42
V.2. Személyi és tárgyi feltételek	42

VI. TERVEZÉS 43

VII. KAPCSOLATTARTÁS A SZÜLŐKKEL 45

VIII. A PEDAGÓGIAI PROGRAM FINANSZÍROZÁSA 45

Legitimációs záradék 46

A PEDAGÓGIAI PROGRAM JOGSZABÁLYI HÁTTERE 47

Irodalom jegyzék 48

I. HELYI PROGRAMUNK NEVELÉSI CÉLJA, RENDSZERE

I.1. Gyermekképünk

Az óvodánkba kerülő 3-8 éves gyermekek nevelése során az alapvető nevelésméleti szempontok kerülnek előtérbe. Minden gyermek önálló, egyedi, sajátos genetikai adottságokkal és családi háttérrel rendelkező, semmivel sem helyettesíthető egyéniség. Életkorukból és egyénileg változó testi-lelki szükségletükből adódóan szükségük van a szeretetteljes egyéni gondoskodásra, védelemre. Személyiségük harmonikus fejlődése érdekében óvodánk igyekszik a személyi, tárgyi feltételeket a lehetőségekhez képest megteremteni. Gyermekközpontú, befogadó nevelésünk a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatásának elősegítésére irányul, úgy, hogy minden gyermek egyenlő eséllyel részesüljön a színvonalas nevelésben. Nevelésünk során figyelembe vesszük az életkori sajátosságokat, az egyéni sajátosságokat és az eltérő fejlődési ütemet. Gondot fordítunk a tehetséges gyermekek képességeinek kibontakoztatására. Ennek tudatában alkalmazzuk a pedagógiai és pszichológiai ráhatásokat.

Segítjük a különböző társadalmi, nemi és egyéb (nemzeti, etnikai, migráns) egyenlőtlenségekkel kapcsolatos előítéletek megszűnését.

Célunk, hogy a gyermekek az őket körülvevő világot ismerjék meg az egész napos játék, tevékenykedés és mese során.

I.2. Az óvoda sajátos arculata

Óvodánk Káposztásmegyer II., Homoktövis u. 102. alatt található. Fenntartónk Budapest Főváros IV. kerület Újpest Önkormányzata. Minden társadalmi rétegből található nálunk gyermekek.

Óvodánk különleges helyen épült. Közvetlen környezetében található egy tájvédelmi terület - egy tőzeg tó, patak, erdő,- ezen adottságokat szervesen beépítjük a nevelési-oktatási programunkba.

Az elmúlt 27 évben óvodánk több, hagyományra tett szert, melyek erősítik az intézmény sajátos arculatát.

Feladatunk a környezettudatos magatartás kialakítása, a környezet védelméhez és megóvásához, a fenntarthatósághoz kapcsolódó szokások megalapozása.

Rugalmas napirendünk lehetővé teszi, hogy gyermekeink minél több időt töltsenek az udvaron, a szabadban. Játék közben, a kirándulások során megismerik az őket körülvevő világot, bővíthetik ismereteiket. Gyermekeink napjaiknak nagy részét a szabad játék tölti ki, tevékenységeikhez megválaszthatják a társakat, az eszközt és lehetőség szerint az időtartamot. Tudatosan szervezünk programokat, ahol a gyermekek tapasztalatokat szerezhetnek, hogy elképzeléseiket megvalósíthassák.

A mindennapos mese, a gyertyagyújtás lehetősége a nap meghitt pillanata. Minden óvodapedagógus saját meserepertoárral rendelkezik. A mese varázslatos világával feloldjuk a gyermekek szorongásait, formáljuk világvézüket. A gyermekekkel ezáltal személyes, biztonságos kapcsolatot alakítunk ki.

A természeti ünnepek megtartásával a környezetünk megismerését is segítjük.

A társadalmi ünnepünk: Október 23. ,Március 15-e megünneplése a csoportokban történik, a csoport-hagyományok alapján.

A Mikulás az ajándék mellett egy mesejátékot is hoz a gyermekeknek.

A Farsangot, a tél elkergetésének rítusát a néphagyományoknak megfelelően jelmezekbe öltözve, tánccal, mulatozással ünnepeljük, melynek hangulatáról egy gyermek zenekar gondoskodik.

A Kihívás napján egész napos sport programokat szervezünk.

A Gyermeknapon sokféle, színes programmal kedveskedünk a gyermekeknek, ez esetenként változó (pl.: ugráló vár, arcfestés, tűzoltó vagy rendőrautó, kutyás bemutató...).

Minden csoport saját hagyományaiknak megfelelően ünnepli az Anyák napját és évvárót.

Ezen felül minden csoportnak vannak sajátos, egyedi hagyományaik (Márton nap, Adventi délután, Betlehemezés, nyílt játék délután, sportnap, családi nap, Apák napja).

I.3. Óvodánk bemutatása

Az épület huszonhét esztendő, jó elosztású, amely természetes anyagokból (tégelából és fából) épült. Nyolc, tágas, világos csoportszobával, tornarésszel, minden csoportszobához tartozó mosdóval és gyermeköltözővel. Kiegészül a működéshez szükséges egyéb helyiségekkel: nevelőszoba - könyvtár, logopédiai szoba, irodák, melegítőkonyha, felnőtt öltöző stb. Az épület megfelelően felszerelt, szolgálja a gyermekek sokirányú nevelését, fejlesztését.

Udvarunk több részre tagolt, tágas, az EU-s szabályoknak megfelelő, változatos természetes anyagokból készült játékszerekkel felszerelt, sokféle játék-lehetőséget biztosít gyermekeink számára. Az OVI FOCI Alapítvány programjával zárt focipályát kaptunk, amelyet változatosan használjuk egyéb mozgásos tevékenységekhez is. Két vízugaras pancsoló biztosítja nyáron a gyermekek felfrissülését.

Az Alapító Okirat alapján óvodánk létszáma 200 főre maximált. (A fenntartó hatáskörébe tartozik ennek megváltoztatása.) A nyolc óvodai csoportösszetétele homogén és vegyes életkorú szervezésű. Lehetőség szerint biztosítjuk a hagyományos felmenő rendszert, ahol optimális esetben 3-4 évig ugyanaz a két

óvodapedagógus és dajka foglalkozik a gyermekekkel. Óvodánkban, ahol szükséges (pl.: sajátos nevelési igényű gyermekek, kiscsoport...) pedagógiai asszisztensek is besegítenek a nevelő munkába.

I.4. Az óvodai nevelés célja

Az óvodáskorú gyermekek harmonikus testi, lelki,- és szociális fejlődésének elősegítése, az óvodáskor kezdetétől a végéig tart. Az óvodánkba járó gyermekek fejlődéséhez biztosítjuk az egyéni és differenciált fejlesztést. Megismertetjük velük az őket körülvevő világot, tapasztalatokat nyújtunk, amit a játékukban gyakorolhatnak. Rácsodálkoztatjuk őket a természet szépségére, megtanítjuk óvni, védeni azt. A mindennapos mesélés során fejlesztjük érzelmi életüket, erkölcsi ítélőképességüket. Elérendő célunk, hogy az óvodáskor végére testileg, érzelmileg, értelmileg, szociálisan, alkalmasak legyenek az iskolában rájuk váró feladatok elvégzésére. Mindezekkel a családi nevelést egészítjük ki.

I.5. Az óvodai nevelés feladata a személyiségfejlesztés terén

Az óvodai nevelés feladata az óvodáskorú gyermek testi-lelki szükségleteinek kielégítése ezen belül:

- egészséges életmód, egészségmegőrzés szokásainak alakítása,
- érzelmi nevelés, az erkölcsi és az *értékkorientált* közösségi nevelés (elfogadás, szeretet, tisztelet, bizalom, megbecsülés),
- az anyanyelvi-, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása.

1.6. A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

Optimális esetben a gyermek 6-7 éves korára(egyéni adottságai, képességei szerint) alkalmassá válik arra, hogy az iskolában rá váró feladatokat elvégezze. A

rugalmas beiskolázás az életkor figyelembevétel mellett lehetőséget ad fejlettség szerinti iskolakezdésre. Ehhez testileg, értelmileg és érzelmileg, valamint a szocializáció terén is megfelelő szintre kell eljutnia.

Óvodásaink:

- Testileg - terhelhető, harmonikus, összerendezett mozgásúak, megfelelő a finommotorikájuk, viselkedésüket, szükségleteiket képesek szándékosan irányítani.
- Lelkileg -érzelmeiket képesek vezérelni. Akarati tulajdonságaik tegyék alkalmassá őket a feladatok elvégzésére, a szabályok elfogadására.
- Értelmileg - fejlődjön érzékelésük, észlelésük, gondolkodásuk. Alakuljon ki szándékos, megosztott és tartós figyelmük, a szándékos bevézés és felidézés, elemi fogalmi gondolkodásuk, testséma, vizuális és akusztikus differenciálódás. Érthetően, folyamatosan kommunikáljanak, képesek legyenek mások beszédét is végig hallgatni. Az őket körülvevő világból elemi ismeretekkel rendelkezzenek, és ismerjék mindazokat a viselkedési alapszabályokat, amelyek a természeti és társadalmi környezet megóvásához szükségesek.
- Szociálisan - képesek legyenek új kapcsolatok teremtésére, azok elfogadására. Tudjanak a szabályokhoz, feladatokhoz, felnőttekhez és társaikhoz alkalmazkodni. Önállóságuk, önfegyelmük, kitartásuk és munkatempójuk életkoruknak megfelelő legyen.

A sajátos nevelési igényű, kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében szükség szerint együttműködünk a meghatározott speciális felkészültséggel rendelkező szakemberekkel az iskolai alkalmasság eléréséhez.

I.7. Általános nevelési alapelveink

- Minden gyermeket egyenlő eséllyel részesítünk a színvonalas óvodai nevelésben.
- A kisgyermekeket elfogadjuk, óvjuk, védjük, megbecsüljük, személyiségüket tiszteljük, szeretjük, emberi méltóságukat és jogukat biztosítjuk.
- Gondoskodunk az alapvető gyermeki szükségletek kielégítéséről, (gondozás), és az ehhez szükséges feltételek megteremtéséről.
- Az óvodai nevelésben alkalmazott pedagógiai intézkedéseket a gyermekek személyiségéhez, egyéni képességeihez igazítjuk.
- A differenciált egyéni fejlesztésre szoruló gyermekkel kiemelten foglalkozunk.
- A kiemelkedő képességű gyermekek fejlődését tovább segítjük (tehetséggondozás).
- Viselkedésünkkel példát mutatunk (modell értékű szerep).
- A társadalmi elvárásnak megfelelő és az óvoda szemléletét tükröző óvodakép és gyermekkép összhangját megteremtjük.
- A gyermekek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, s ebben kiegészítő,- esetenként hátrány csökkentő- szerepet töltünk be (együttnevelés).
- A nemzeti, etnikai, és migráns kisebbséghez tartozó gyermekeknek biztosítjuk az önazonosságuk megőrzését, az emberi jogok és alapvető szabadságjogok védelmét.

I.8. Helyi adottságokból és igényekből adódó nevelési alapelvek

- Környezetünk szeretetére, az élő és élettelen világ megfigyelésére, tiszteletben tartására nevelünk.
- A környezetvédelemmel kapcsolatos ismereteket átadjuk, környezettudatosan nevelünk.
- A mindennapos mese és a szabad játék során tudatosan fejlesztjük a gyermekek érzelmi, akarati és erkölcsi tulajdonságait.
- Minden gyermek egyéni fejlődését ismerve, önmagához képest fejlesztjük.
- Differenciált, egyéni fejlesztéssel növeljük a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esélyeit, hogy bármilyen jellegű lemaradásukat leküzdhessék.
- Betartjuk a pedagógia etika szabályait, magatartásunkkal pozitív értékrendet közvetítünk.

I.9. Gyermekvédelem

Esélyegyenlőséget biztosítunk a veszélyeztetett és hátrányos helyzetű gyermekek számára, kiemelt fontosságú számunkra a prevenció.

Feladataink:

- A csoportunkba járó gyermekeket megismerjük, figyelemmel kísérjük (konzultáció a gyermekvédelmi felelőssel, óvodavezetővel)
- Biztosítjuk a gyermeki jogokat (szükség esetén javaslat óvó-védő intézkedésre).
- Javaslatainkkal segítjük a rászoruló családokat (támogatási javaslat).
- Együttműködünk a családdal, a szülői szerep eredményesebb betöltéséért.
- Szükség esetén kapcsolatot létesítünk a gyermekvédelmi rendszerben érintett intézményekkel, szervekkel.(pl.:Pedagógiai Szakszolgálat, Gyámügyi Hivatal, Önkormányzat, Gyermekjóléti Szolgálat).

I.10. A sajátos nevelési igényű gyermek nevelése

A sajátos nevelési igényű gyermekeknél is a nevelés általános célkitűzéseinek a megvalósítására törekszünk, a sajátos nevelési igényt összehangoljuk a programban foglaltakkal.

Feladataink:

- megfelelő környezetet, személyi és tárgyi feltételeket biztosítunk,
- annyi segítséget nyújtunk a napirend során, amennyi szükséges a további önálló cselekvéséhez,
- elvárásainkat igazítjuk a gyermek egyéni fejlődési üteméhez,
- a számukra megfelelő területen fejlesztünk, a gyermekek túlterhelése nélkül,
- elfogadó, eredményeket értékelő környezettel segítjük a gyermekek harmonikus személyiségfejlődését,
- a gyermekek kiemelkedő képességeit erősítjük,
- az adott gyermek igényeihez igazodva- megfelelő szakember segítségével- fejlesztési tervet készítünk, az egyéni fejlesztés megvalósításához,
- tájékoztatjuk az óvoda pedagógusait, a pedagógiai munkát segítő alkalmazottakat, és a szülőket a sajátos nevelési igényű gyermekek befogadására,
- együttműködünk a gyermekek családjával,
- együttműködünk a különböző szakemberekkel, a gyógypedagógus iránymutatásait, javaslatait beépítjük a pedagógiai folyamatokba.

I.11. Tehetségfejlesztés

Az óvodai tehetséggondozás a tehetség ígéretének megtalálásával kezdődik, majd a fejlesztés egyénre szabott módjával folytatódik. A tehetséges kisgyermek korai

jellemzői: pontos hosszú-és rövidtávú memória,tartós,koncentrált figyelem,gazdag szókincs,fejlett képzelőerő,korai alkotó tevékenység,humorérzék,absztrakt gondolkodás,matematikai készségek korai megjelenése, tudatosság és önreflexió,szenvedélyes érdeklődés a külvilág,emberek stb., iránt,fejlett koordináció és finommotorika.

Feladataink:

- felismerjük a tehetséget,fejlesztjük erős oldalát,kiegyensúlyozzuk gyenge oldalát,támogatjuk átlagos képességeit,
- a tehetségfejlesztést mindennapi cselekvéses helyzetekbe építjük játékos formában,ahol a gyerekek szabadon dönthetnek, részt vesznek-e a felkínált tevékenységben,
- elfogadó, személyiségfejlesztő légkört biztosítunk(a gyermek legyen tisztában saját értékeivel,de nem kell,hogy túlbecsülje azt),
- megfelelő eszközöket biztosítunk a fejlesztéshez (sakk,logikai játékok, különleges vizuális eszközök,hangszerek,tornaeszközök,nagyítók,stb.),
- tájékoztatjuk a szülőket gyermekük különleges képességéről, folyamatosan együttműködünk.

II. AZ ÓVODAI NEVELÉS RENDSZERE

Az óvodai nevelés rendszerét az alapvető pedagógiai cél, az ebből fakadó feladatok alkotják. Állandó körforgás jelzi az óvodai nevelés meglétét, mozgását és továbbfejlődését.

Óvodánkban a környező világ sokirányú megismertetésén, az alapvető gyermeki tevékenységformán, a játékon át, a mese segítségével valósítjuk meg a nevelés célját.

II.1. Alapvető keretek

Feladataink:

Az egészséges életmód szokásait kialakítjuk, testi fejlődésüket segítjük:

- az alapvető gondozási szokásokat, szabályokat megismertetjük, megtanítjuk (testápolás, öltözködés, étkezés, pihenés),
- Az egészségmegőrzés és a prevenció szokásait kialakítjuk (edzés, gyümölcsnap, úszás, folyadék biztosítása az egész nap folyamán).
- A harmonikus, összerendezett mozgás fejlődését elősegítjük.
- Az egyéni fejlettségi szintjüknek megfelelően megtanítjuk, hogy tudják szabályozni a szükségleteiket.
- Biztonságos, egészséges környezetet biztosítunk.

Az érzelmi nevelés és szocializáció

- Megtanítjuk érzelmeiket, akarati tulajdonságaikat olyan mértékben vezérelni, amely alkalmassá teszi őket a társaikkal való együttműködésre és a szükséges szabályok elfogadására.

Az anyanyelvi és értelmi fejlesztés

- A gyermekek képességeit sokirányúan fejlesztjük. Értelmi fejlettségük komplexen fejlődik nyelvi kifejezőképességükkel.

II.2. Tevékenységformák

Játék az óvodás gyermekek legfőbb tevékenysége, A szabad játék, melyben a gyermekek újraélik, gyakorolják a felnőttek világáról, környezetéről szerzett tapasztalataikat, élményeiket, érzelmeiket, közben újakat is szereznek, s hatásukra fejlesztjük a személyiségüket.

A **munka** megőrzi az óvodáskor végéig játékos jellegét. Arra ösztönözzük őket, hogy ne csak önmagukért, hanem a későbbiekben másokért is tegyék.

A **tanulása** gyermek képességeinek fejlesztése, tapasztalatait, ismereteit bővítjük, rendszerezünk.

II.3. A fejlesztés tartalma

- Az anyanyelvi fejlesztés a gyermekek beszédképességének, beszédaktivitásának, beszédkultúrájának sokirányú fejlesztése, amely során beszédtisztaságukat, szókincsüket, nyelvi és metakommunikációs kifejezőképességüket fejlesztjük valamennyi óvodai tevékenységforma keretében.
- A külső világ tevékeny megismerése sorána gyermekek minél több tapasztalatot szereznek az őket körülvevő természeti és társadalmi környezetről, életkoruknak megfelelő szinten. Kialakítjuk igényüket a harmonikus, egészséges környezetre. Megismertetjük őket olyan élőlényekkel, amelyekkel együtt élünk. A környezet és az élővilág közötti kapcsolatokat, összefüggéseket felismertetjük. Alapvető ismereteket adunk a természetvédelemről és a környezetvédelemről. Megismertetjük őket a környezettudatos magatartás alapvető elemeivel. Tudatosítjuk bennük az emberi munka értéként való megőrzését, a rend óvását,

megbecsülését, az ezekkel kapcsolatos szabályok elfogadását, megtartását. A környezet megismerése során matematikai tapasztalatokat is nyújtunk.

- Verselés, mesélés a gyermeki érzélemvilághoz legközelebb álló közvetített élménysor, amely kihat a gyermek személyiségfejlődésére, amelyeket élményszerűen adunk elő, a csoportok hagyományainak megfelelően.

A mesélésünkkel optimizmust, erkölcsi normákat közvetítünk. Segítséget nyújtunk a gyermekeknek abban, hogy jobban megismerjék önmagukat és az őket körülvevő világot.

- Rajzolás, festés, kézimunka örömmel végzett tevékenység, mellyel kialakítjuk igényüket az alkotásra, az önkifejezésre, a környezet esztétikai alakítására és az esztétikai élmények befogadására.

- Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

Zeneértő, zenekedvelő gyermekeket nevelünk, fejlesztjük zenei készségüket, képességüket, formáljuk zenei ízlésüket, érdeklődésüket, fogékonyságukat.

- A mozgás a gyermekek egészséges testi, lelki fejlődését biztosítja. A felszabadult, örömteli mozgássorán fejlődnek az agy idegközpontjai. Tervszerű, rendszeres ráhatásunkkal, segítjük a gyermek egészségének megőrzését, sokoldalú, arányos fejlesztését, a motoros képességek és a mozgáskészség kibontakozását

II.4. Az óvoda kapcsolatai

Az óvodát szociális és nevelési funkciója összekapcsolja a családdal és a gyermek fejlődésére ható közvetlen más tényezővel: a bölcsödével, az iskolával,

és a közművelődési intézményekkel. A nevelő munkánk eredményessége a gyermek személyiségfejlődésének folyamatában függ attól, hogy ismerjük az óvodába lépést megelőző és az azt követő szakaszt is. Miután az óvodai nevelés a családi nevelésre épül, ezért legfontosabb feladatunk a családdal való eredményes együttműködés. Ezt segíti elő az óvodakezdést megelőző szülői értekezlet is. Alapvető információkat adunk óvodánkról, helyi szokásainkról, nevelési céljainkról, hagyományainkról a szülőknek. Megismertetjük őket az óvodapedagógusokkal, pedagógiai asszisztensekkel, dajkákkal. Megbeszéljük a gyermek beszoktatásának módját, lehetőséget biztosítunk, hogy a nyár folyamán bármikor ellátogathatnak leendő kiscsoportosaink szüleikkel, együtt játszhatnak a többi gyermekkel, ismerkedhetnek a felnőttekkel, a csoportszobával, az udvarral.

Munkánk során figyelembe vesszük a családok sajátosságait, szokásait, segítségnyújtás szükségessége esetén családhoz illesztett megoldásokat kínálunk.

Társbölcsődénkből (Homoktövis Bölcsőde) érkező gyermekeket meglátogatjuk a bölcsődében, játszunk, és ismerkedünk velük.

Társiskolánkkal (Homoktövis Általános Iskola) többrétű a kapcsolatunk. Az iskolában, a nagycsoportos szülőknek és gyermekeknek tartott iskolanyitogató szülői értekezleten az iskolaigazgató tájékoztatja a szülőket az iskola oktatási programjáról, a helyi sajátosságokról. Lehetőség szerint bemutatja a leendő elsőosztályos tanítókat. A tanítók így ismerkedhetnek leendő elsőosztályosaikkal.

A nagycsoportos korú gyermekekkel az előzetes felmérések alapján rendszeresen foglalkozik logopédus, fejlesztő pedagógus.

A különböző hátrányokkal küzdő sajátos nevelési igényű gyermekek iskolára való felkészítését segítik az egyéni fejlesztőfoglalkozásokat tartó utazó pedagógusok (rendszeres konzultáció). A nevelési problémák megoldásában (az óvodapedagóguson kívül) óvodapszichológus is segít. Az óvoda védőnője rendszeresen ellenőrzi gyermekeink testi fejlődését.

Kapcsolatot tartunk szükség szerint Pedagógiai és Gyermejkölési Szakszolgálat a gyermek igényeihez kapcsolódó speciális intézményekkel. egészségügyi intézményekkel, nemzeti, etnikai kisebbségekhez tartozó szervezetekkel.

III. AZ ÓVODAI NEVELÉS FELADATAI

III.1. Anyanyelvi és értelmi fejlesztés.

Az óvodai élet minden területét átöleli, áthatja az anyanyelvi és értelmifejlesztés, a kommunikáció. Egymással kölcsönhatásban fejlődik, alakul, változik (pl. beszéd – gondolkodás). Az óvodába minden gyermek más – más anyanyelvi kultúrával érkezik, ezért e területen is számunkra nagyon fontos a differenciálás.

Az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladat.

Az anyanyelvi fejlesztés ütemét az egyes gyermekek egyéni fejlettségi szintjéhez igazítjuk.

Figyelembe vesszük a nyelvsajátítás, - fejlődés lélektani mutatóit is: a szocializáció folyamatát, a fokozatok betartását, az életkorhoz kötődő „modell” szerepét.

Feladataink.

- A gyermekeket az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére, a természetes beszéd-és kommunikációs kedvének fenntartására neveljük.
- Egyszerűen, tagoltan, érthetően, szépen fejezzük ki magunkat, ezzel modellt nyújtunk.
- Jól ismerjük anyanyelvünket, mesélésünk során túlzásoktól mentesen, a helyzethez illeszkedően használjuk a nyelvi elemeket.
- Mondanivalónkat a gyermek egyéni fejlettségéhez igazítjuk.
- Beszédünk során érzelmeket kifejező szavakat, hangszíneket alkalmazunk.
- Szemléletes beszédünkkel, mesélésünkkel, nyelvi eszközeinkkel vizuális képzeteket keltünk.
- Kérdéseinkkel fejlesztjük gondolkodásukat, ez által egyre több beszédre ösztönözzük őket.
- Érzelmileg biztonságos légkör megteremtésével készítjük a gyermekeket bátor beszédre.
- A mindennapos meséléssel növeljük szókincsüket.
- A különböző anyanyelvi játékok alkalmazásával, játszásával, elősegítjük a hangképző szervek fejlődését.
- Munkánkhoz a logopédus kolléga segítségét kérhetjük.
- Lehetőséget biztosítunk, hogy a spontán szerzett tapasztalataikat,

kreativitásukat, ismereteiket különböző élethelyzetekben gyakorolják.

- Bővítjük, rendszerezük ismereteiket, tapasztalataikat.

III.2.1. Egészséges életmód, egészségmegőrzés szokásainak alakítása

Az egészséges életmódra nevelés az óvodai nevelés egyik alapvető területe. A kisgyermek olyan szükségleteit elégíti ki, amely elősegíti növekedését, fejlődését, hozzájárul egészségének megőrzéséhez, jó közérzetéhez, egészséges életmódjának kialakításához, az egész személyiség harmonikus fejlődéséhez.

Az egészségfejlesztés terén figyelembe vesszük a gyermekek biológiai, társadalmi és életkori sajátosságait, a koordinált és nyomon követhető tervezés során az elsődleges prevenció fontosságát hangsúlyozzuk.

Kiemelt figyelmet biztosítunk az egészségfejlesztéssel, *betegségmegelőzéssel* kapcsolatos szokások alakítására :

- az egészséges táplálkozás, a magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só- és telítetlen zsír- tartalmú ételek fogyasztásának csökkentése, a zöldségek és gyümölcsök, illetve tejtermékek fogyasztásának ösztönzése.*
- a mindennapos testnevelés, testmozgás,
- a testi-lelki egészség fejlesztése,
- a bántalmazás megelőzése,
- a baleset-megelőzés, elsősegélynyújtás,
- a személyi higiéne terén.

Feladataink:

- Óvodánkban egészséges, biztonságos környezet alakítunk ki, amely alkalmas a helyes szokások, magatartási formák megismerésére és gyakorlására.

- A gyermeket óvodába lépésének első pillanatától elfogadó, bizalommal teli légkörrel vesszük körül. Szavainkkal, tekintetünkkel, hangsúlyainkkal, mozdulatainkkal gondozás közben is elfogadást közvetítünk.
- Megalapozzuk az egészségvédő magatartáshoz szükséges ismereteket.
- A gyermekeket dicsérettel, buzdítással, pozitív megerősítéssel segítjük tevékenységeikben (fejlődésükben).
- Szükség szerint együttműködünk az egészségfejlesztést segítő szervezetekkel, szolgálatokkal.
- Rugalmas napirendünkkel a gyermekek életkorához, szükségleteikhez alkalmazkodunk, tevékenységeikhez, szokásaikhoz elegendő időt biztosítunk.

Napirend

Szeptember 1. – május 31.

- 06^h. – 07^h Gyülekezés a gyűjtős csoportban.
- 07^h. – 12^h Játék a csoportszobában. Tevékenységben megvalósuló tanulás.
- Folyamatos tízórai, tisztálkodás.
- Mindennapos mese.
- Mindennapos mozgás.
- Játék a szabadban, séta, kirándulás, természeti megfigyelések.
- Tisztálkodás, készülődés az ebédhez.
- 12^h. – 15^h Ebéd, tisztálkodás.

Mese, csendes pihenő.

Folyamatos felkelés.

Tisztálkodás.

Uzsonna.

Tisztálkodás.

15^h. – 17^h Játék az udvaron, illetve a csoportszobában.

17^h. – 17^{30 (18.00)} Játék a zárós – csoportban, a szülők igénye alapján.

Június 1. – augusztus 31.

06^h. – 07^h Gyülekezés az udvaron, nyitós csoportban.

07^h. – 12^h Játék az udvaron, csoportszobában.

Tisztálkodás, szükség szerint.

Tízórai. Mindennapos mese. /Pancsolás/.

Séta, kirándulás.

Természeti megfigyelések.

12^h. – 15^h Ebéd, tisztálkodás.

Mese, csendes pihenő.

Folyamatos felkelés.

Uzsonna.

15^h. – 17³⁰ Játék az udvaron, csoportszobában.

A napirend időkereteit rugalmasan alakítjuk, figyelembevéve a gyermekek életkori sajátosságait.

Testápolás

- A gyermekekben fokozatosan kialakítjuk a helyes tisztálkodási szokásokat, igényt a tisztaságra.
- A testápolási feladatok végzésében tapintatosan közreműködünk.
- A bőrápoláshoz, fogmosáshoz, hajápoláshoz, az orr tisztántartásához, WC használatához megteremtjük az intim feltételeket.
- Segítjük a szokások kialakítását, automatizálását azért, hogy a gyermekek fokozatosan, egyre önállóbban végezhesék ezeket a tevékenységeket.

Öltözködés

- Megtanítjuk a gyermekeket, hogy az időjárásnak és a tevékenységüknek megfelelően öltözködjenek.
- Megmutatjuk, hogy szekrényükethogyan tudják rendben tartani, ruhájukat összehajtani, a megfelelő helyre tenni.
- Bátorítjuk őket, hogy komfortérzetük érdekében jelezzék gondjaikat.

Mozgás – edzés

- A gyermekek egészségének megőrzését, testük fejlődését megfelelő mozgáslehetőség biztosításával segítjük.
- Sok időt töltünk a szabad levegőn az edzettségük érdekében.

Táplálkozás – pihenés

- Megismertetjük a gyermekeket az egészséges táplálkozással.
- Napi étrendjüket nyers zöldségekkel, gyümölcsökkel, egészítjük ki (gyümölcs – zöldségnap).
- Mintaadással, pozitív megerősítéssel, elsajátíttatjuk a kulturált étkezés

szokásait.

- A gyermekeket a nap folyamán többször is kínáljuk vízzel,de önállóan is bármikor ihatnak.
- Kellő toleranciával kezeljük a gyerekek különböző étkezési szokásait.
- A folyamatosság módszerével megpróbáljuk elkerülni a várakozási időt.
- Biztosítjuk a nyugodt pihenés feltételeit: - légcseré/ párasítás/,árnyékolás, megfelelő fektető, nyugtató mese – ének, elegendő idő az alváshoz.
- Tiszteletben tartjuk a gyermekek alvási szokásait/párna, plüss alvóka.../.

III.2.2. Érzelmi, erkölcsi, és értékorientált közösségi nevelés

Az óvodás korú gyermekek jellemző sajátossága, a magatartás érzelmi vezéreltsége. A személyiségen belül az érzelmek dominálnak, ezért a gyermekeket érzelmi biztonsággal, állandó értékrenddel, otthonossággal, szeretetteljes légkörrel vesszük körül.

Kialakítjuk a kulturált viselkedési szokásokat,helyes értékrendet,tiszteletben tartjuk a gyermek egyéni értékeit és a csoportban kialakult normákat.

A gyermeki személyiség fejlődését derűs, szeretetteljes, érzelmi biztonságot adó, családi légkörben valósítjuk meg.

A csoportban elfogadott normákkal befolyásoljuk a gyermekek cselekedeteit. Nyitott, demokratikus és szeretetteljes irányítással tájékoztatunk a gyermekek önállóságának, cselekvési vágyának és döntési képességeinek a kibontakoztatására.

Feladataink:

- Megismerkedünk a gyermekkel már az óvodába lépés előtt (kapcsolat a

bölcsödével). Megteremtjük a lehetőséget, hogy a szülő és a gyermek ellátogathasson az óvodába.

- Elegendő időt biztosítunk, hogy a gyermek a szülővel együtt ismerkedhessen az óvodával, megteremtve az érzelmi biztonságot az új, közösségbe történő beilleszkedéshez.
- Megismertetjük a szülőket a gyermekek napirendjével, óvodai szokásaival, tevékenységeivel.
- A beszoktatásban mindannyian (óvodapedagógusok, pedagógiai asszisztens, dajka) tevékenyen részt veszünk, szükség szerinti ideig egész nap. Pozitív attitűd, érzelmi kapcsolat kialakítására törekszünk.
- A gyermek szociális érzékenységének a fejlődését, én tudatának alakulását úgy segítjük, hogy közben önkifejező, önértékesítő törekvései is teret kapjanak, lehetőségünk szerint így is gazdagítva a közösséget.
- A társas és közösségi tevékenységek állandó gyakorlásával tudatosan törekszünk a társas kapcsolatok és a közös élmények kibontakoztatására.
- A gyermeket a másság elfogadására, tiszteletére neveljük.
- A napirendet úgy alakítjuk, hogy igazodjon a gyermek szükségleteihez.
- A mindennapi tevékenységeinkben fontos szerepet kap a testközelség: ölbeli játékok, simogatás, szeretgetés.
- A csoportszobát úgy alakítjuk, hogy legyenek a gyermekek nyugalmit szolgáló állandó, biztonságot nyújtó játszóhelyek.

- A csoportszoba rendjével és tisztaságával hozzájárulunk a családi légkör kialakításához, ízlésesen, az évszakokhoz és aktualitásokhoz dekorálunk.
- Gyermekközpontú szemléletmódunk áthatja a játékosság mellett az óvodai tevékenységeket.
- A különböző foglalkozásokat úgy szervezzük, hogy érvényesüljön az egyéni és differenciált bánásmód. Személyre szabott, személyiséghez igazodó fejlesztést alkalmazunk. Mindehhez megpróbáljuk biztosítani megfelelő eszközöket.
- Lehetőséget adunk arra, hogy a gyermek rácsodálkozhasson a természetben és az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, tisztelje és becsülje azt, minél több tapasztalatot szerezzen, kipróbálhasson.
- A gonddal válogatott játékok mellett saját kezűleg is készítünk a gyermekekkel bábokat, dramatizációs kellékeket, fejlesztőjátékokat, játék-kiegészítőket, ritmushangszereket.
- Biztosítjuk a lehetőséget a gyermeki szabadság kibontakozásához, érdeklődésének megfelelő tevékenység megválasztásához, az ésszerű határok megjelölésével.
- A gyermek erkölcsi és akarati tulajdonságainak fejlődését, a szokás és normarendszerek megalapozását, közös élményekre épülő közös tevékenységek szervezéséve, gyakorlásával segítjük.
- *A gyermeket megismertetjük a szűkebb, és tágabb környezetükkel, amely a*

nemzeti identitástudat, az általános, keresztényi emberi értékek, a hazaszeretet, a szülőföldhöz és családhöz való kötődés alapja, hogy rá tudjon csodálkozni a természetben, az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, mindazok megbecsülésére.

- Óvodánkban vannak közös és csoportonként eltérő hagyományok, melyekkel mélyítjük a gyermekek összetartozását, identitástudatát.
- Segítjük a gyermekek pozitív kapcsolatainak alakítását.
- Érzelmi biztonságot nyújtó légkört közvetítünk a gyermekek felé.
- Tiszteletben tartjuk a gyermekek személyiségét, a családból hozott szokásait, világnézetét.
- A gyermekek érzelmi és akarati tulajdonságainak alakítását modellszerepünk is segíti. (A gyermek a szeretett személyt utánozza viselkedésével.)
- Figyelemmel kísérjük a gyermek közösségbe való beilleszkedését. Segítjük a gyermekek társas kapcsolatainak alakulását.
- Segítjük a gyermekeket, hogy koruknak és fejlettségüknek megfelelően tudják a konfliktusaikat megoldani.
- Minden csoportnak vannak elfogadott normái, szabályai, melyek betartásában érvényesítjük a következetességet.
- Segítséget adunk a gátlásos, agresszív gyermekek viselkedési problémáinak kezelésében, szükség esetén megfelelő szakemberhez

irányítjuk.

- Segítjük a gyermekek belső elégedettségének, pozitív énképének kialakítását.
- Kialakítjuk a kölcsönös segítségnyújtás, és az udvarias magatartásszokásit.
- A felnőtt – gyermek kommunikációban partnernek tekintjük a gyermeket.
- Észrevesszük a gyermek sikereit, segítjük őt a sikertelenség leküzdésében.
- Segítséget adunk a gyermekeknek, hogy képessé váljanak érzelmeiket megfelelően irányítani.
- A halmozottan hátrányos helyzetű, valamint a kiemelkedő képességű gyermekek fejlődését is segítjük.

III.2.3. Az értelmi képességek fejlesztés

A 3 – 8 éves gyermekek értelmi fejlődésének fő mozgatórugója a természetes kíváncsiságuk, a cselekvési vágyuk. Spontán tapasztalatszerzés tevékenység (pl. szabad játék) útján bővülnek rendszereződnek ismereteik, fejlődnek értelmi (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás) képességeik és kreativitásuk.

Feladataink:

- A gyermekek érdeklődésére, kíváncsiságukra, életkori sajátosságaikra, valamint a meglévő tapasztalataikra, élményeikre és ismereteikre építve változatos tevékenységeket biztosítunk, amelyeken keresztül további tapasztalatokat, élményeket szereznek.
- Segítjük a gyermekek spontán tapasztalatait, ismereteinek rendszerezését,

bővítését.

- Lehetővé tesszük, hogy a gyermekek gyakorolhassák különböző tevékenységekben és élethelyzetekben tapasztalataikat, ezzel az életre készítjük fel őket.
- Fejlesztjük verbális képességeiket, mert ez szorosan összefügg az értelmi képességekkel (érzékelés, észlelés, figyelem, emlékezet, képzelet, gondolkodás), amelyeket gyakorlati tevékenységekbe ágyazva fejlesztünk.
- A kiemelkedő képességű, illetve a részképességek fejlődésében elmaradott gyermekekre megkülönböztetett figyelmet fordítunk.
- Tudatosan kihasználjuk a spontán helyzeteket.
- Lehetőséget teremtünk a rácsodálkozásra, érzékszervi játékokat játszunk.
- Figyelembe vesszük, hogy óvodáskor elején a gyermek önmagához viszonyítva szemléli környezetét, az óvodás kor végéig eljuttatjuk a másokhoz viszonyítás képességéhez.
- Az idő, tér és mozgásészlelést egyaránt fejlesztjük.
- Fokozatosan növeljük a gyermekek koncentráció képességét, figyelmének terjedelmét és tartósságát.
- Fejlesztjük a gyermekek önkéntelen és szándékos emlékezetét maradandó ingerhatásokkal, ismétlődő tevékenységekkel, szokások elsajátításával.

- Játékos, verbális, mozgásos és vizuális feladatokat biztosítunk.
- Segítjük, hogy óvodáskor végére képzeletük segítségével önálló megoldásokat hozzanak létre.
- A gyermekeknek tapasztalásra, kérdésreadunk lehetőséget.
- A megfelelő ingerekkel fenntartjuk a gyermekek érdeklődését.
- Lehetőséget biztosítunk arra, hogy utánzással sémákat sajátítsanak el.
- Segítjük őket a változatos feladat-, és játékhelyzetekkel az ok-okozati összefüggések meglátására.
- Segítjük a gyermeki világképbe illeszteni saját tapasztalataikat és a felnőttektől szerzett ismereteiket.
- Lehetőséget adunk a napi tevékenységek során, ösztönző környezet biztosításával a kreativitásuk kibontakoztatására (önmegvalósítás).
- Fejlesztjük alkotóképességüket.

IV. AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGEI

IV.1. Játék

A játék, mint biológiai szükséglet a kisgyermek érési folyamatában, személyiségük fejlődésében kiemelt szerepet kap. A játék örömforrás, mely segítséget nyújt a világ megismerésében, térbeli, időbeli tájékozódásban, az élmények feldolgozásában, a képzelet és a valóság megismerésében, belső

feszültségek oldásában. A játék, tájékozódó, a pszichikumot, a mozgást, az egész személyiséget fejlesztő, élményt adó tevékenység. Különböző játékformák segítik a gyermek személyiségfejlődését(gyakorlójáték, szimbolikus-szerepjáték, konstruáló játék, szabályjáték).

Feladataink:

- Csoportléggör: Érzelmileg nyugodt, bizalommal teli léggört alakítunk ki.Segítő, szeretetteljes, védő gondoskodó jelenlétünkkel lehetővé tesszük, hogy minden gyermek jól érezze magát.
- Játékidő: Minél több folyamatos, megszakítás nélküli játékidőt biztosítunk, s lehetőséget arra, hogy a megkezdett játéktevékenységet a nap, vagy a hét folyamán folytathassák.
- Játzóhely:Törekszünk az esztétikus, otthonos hangulat megteremtésére a csoportszobában. A korcsoportnak megfelelően alakítjuk ki a különböző játéktereket, kuckókat. Többnyire természetes anyagokból készült tárolókban, állandó helyen tartjuk a játékokat, a barkácsolás eszközeit, így könnyen megtalálhatóak, elérhetőek.
- Játékeszközök: Esztétikus, tartós játékokkal szereljük fel a csoportszobákat, amelyek megfelelő mennyiségben állnak a gyermekek rendelkezésére. Ezeket az általunk/óvó nénik/ készített fejlesztő és egyéb játékokkal, bábokkal, kellékekkel egészítjük ki. A szerepjátszáshoz, mesedramatizáláshoz kellékes láda/kosár áll a gyermekek rendelkezésére. Együtt is készítünk eszközöket a gyermekekkel.
- Tapasztalatszerzés: (élménylehetőség): A mindennapok során szerzett

tapasztalatainak eljátszását segítjük.

A játékot minden külső kényszertől mentes spontán tevékenységnek tekintjük. Feladatunk a szabad játék lehetőségének biztosítása. Támogató, serkentő, ösztönző magatartásunkkal, feltételteremtő tevékenységünkkel segítjük a gyermekek játék folyamatát. Sokat játszunk együtt a gyerekekkel, személyes jó példát mutatva számukra. Megtanítjuk, játszani a gyerekeket, indirekt módon irányítunk.

- Teret hagyunk a kreatív játék kibontakozásának.
- Az udvaron megfelelő mennyiségű játékkészlet áll a gyerekek rendelkezésére. Lehetőség szerint a hagyományos udvari (homokozó játék, kerékpár, mászóakák, hinták, labdák, stb.) játékokat kiegészítjük gyakorlító, szerepjátékokkal, valamint ábrázoló és barkács eszközökkel is.
- Szülői értekezlet témája esetenként a játék, de a fogadóórákon és a nyílt napokon, játszódélutánokon is segítjük a szülőket abban, hogy mit, hogyan és mivel lehet játszani a gyermekekkel.

IV.2. A tevékenységekben megvalósuló tanulás

Az óvodáskorban a tanulás folyamatos, a gyermek teljes személyiségfejlődését, fejlesztését támogatja.

Célunk, az óvodás gyermek kompetenciájának fejlesztése, attitűdök erősítése és a képességeik fejlesztése. Támazkodunk a gyermek előzetes tapasztalataira, ismereteire. Támogató környezet megteremtésével fejlesztjük. A tanulás irányítása során személyre szabott, pozitív egyéni fejlesztő értékeléssel segítjük a gyermek személyiségének kibontakoztatását.

Feladataink:

- A szokások gyakoroltatása során segítjük a gyermek spontán tanulását, a tevékenységben megvalósuló, a cselekvésbe ágyazott tanulást.
- A gyermek megismerési vágyát, kíváncsiságát, sokoldalú érdeklődését fejlesztjük, a felfedezés lehetőségét biztosítjuk, kreativitását erősítjük.
- Lehetőséget biztosítunk a gyermek számára olyan szituációk átélésére, ahol megismerhetik a felfedezés, a kutatás örömét (cselekvéses tanulás).
- Fejlesztjük a gyermekek önállóságát, figyelmét, kitartását, pontosságát, gyakorlati problémamegoldó-és feladatmegoldó képességét, feladattudatát.
- Kérdéseire válaszolva bővítjük ismereteit.
- Megteremtjük a megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés lehetőségét, ahol a gyermek saját teljesítőkéességét megismerheti.

IV.3. Munkajellegű tevékenység

A munka a gyermek számára egészen az óvodáskor végéig játékos jellegű marad, a játékhoz hasonlóan örömet okoz a gyermeknek. Az erőfeszítés és az eredmény érzékelhető, belátható, a gyermek számára. A kötelességteljesítés és közösségi kapcsolatok alakításának eszköze, ami pozitív értékelést igényel.

Feladataink:

- Olyan munkalehetőségeket teremtünk, amely a gyermek számára elfogadható, fejleszti képességüket.
- Minden gyermeknek biztosítjuk azt a lehetőséget, hogy önkéntesen,

önállóan, kedve és képessége szerint végezhesse az önkiszolgáló tevékenységet. A társai érdekében végzett munkatevékenységhez megfelelő munkaeszközöket adunk.

- Olyan munkatevékenységet bízunk a gyermekekre, ami örömet jelent, és önállóan végezhető.
- Erősítjük a munkához való pozitív viszony érzését.
- Megtanítjuk arra a gyermekeket, hogy tiszteljék egymás munkáját és a munkát végző embert. Ezzel formáljuk közösségi érzésüket, alakítjuk kötelességtudatukat.
- Olyan tevékenységeket szervezünk, amelyek során a munkatevékenységekhez szükséges attitűdök és képességek, készségek, tulajdonságok, mint a kitartás, az önállóság, a felelősség és céltudatosság fejlődik.

IV.4.1. A külső világ tevékeny megismerése

A ránk bízott gyermekekből olyan felnőtteket nevelünk, akik ismerik, szeretik, védik az őket körülvevő világot. *Megismerik a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok, néphagyományok, szokások a közösséghez való tartozás élményét, a nemzeti, családi és tárgyi kultúra értékeit, megtanulják ezek szeretetét, védelmét.*

Feladataink:

- Gyermekeinket érzelmileg nyitottá tesszük környezetük felé.
- Sokoldalú tapasztalatot nyújtunk a természeti és társadalmi környezetben

(óvodai csoportszoba, udvar, utca, múzeum épületei, kiállításai, park, erdő, mező, Állatkert, Vadaspark) építve a gyermeki kíváncsiságra, érdeklődésre. *Először a szűkebb természeti és társadalmi környezetüket ismertetjük meg velük, majd fokozatosan tágítjuk világukat. Ezek segítik a környezetben való, életkoruknak megfelelő biztos eligazodást, tájékozódást.*

- Megismertetjük őket egyes néphagyományokkal, a helyi hagyományokkal, megalapozzuk a szülőföld szeretetének érzését.
- Biztosítjuk, hogy életre szóló élményeket szerezzenek a természeti, emberi, tárgyi környezetükről.
- Időt és lehetőséget biztosítunk a gyermekeknek, hogy megcsodálhassák a természet jelenségeit, észrevegyék a környezetükben levő növényeket, állatokat.
- Folyamatosan ébren tartjuk kíváncsiságukat, érdeklődésüket. Lehetőséget, helyet és időt adunk megismerési vágyuk kielégítésére.
- A gyermekek spontán és tudatosan szervezett tapasztaltatása során fejlesztjük értelmi képességeiket.
- Ráirányítjuk figyelmüket a természeti változásokra, természeti megfigyeléseket végeztetünk az udvaron, a séták és kirándulások során.
- A gyermekek tapasztalat, és ismertszerzését a megfelelő módszerek megválasztásával segítjük elő. Elsősorban a gyermekek játékosságára, előzetes tapasztalataira, érdeklődésére és tevékenységi vágyára

támaszkodunk.

- A nevelési folyamatba beépítjük a környezeti ünnepeket: Víz Világnapja (március 22.), Föld napja (április 22.), Madarak és fák napja (május 10.), Állatvédelmi nap (október 04.), Környezetvédelmi Világnap (június 05.).
- Megismertetjük őket a szelektív hulladékgyűjtés fontosságával (a papírhulladékot külön gyűjtjük, témahét keretében különböző hulladékokból barkácsolunk, kiállítást rendezünk).
- Megismertetjük őket az elektromos energia, a víz és a természeti kincsek mértéktartó felhasználásával.
- Hangsúlyozzuk a környezetvédelem fontosságát. Kialakítjuk a környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokásokat, megalapozzuk a környezettudatos magatartást.
- A környezet megismerése során matematikai tapasztalatokhoz és ismeretekhez juttatjuk a gyermekeket a külső világ formai, mennyiségi, téri viszonyainak tevékeny megismertetése során.
- Elősegítjük a gyermek önálló véleményalkotását, döntési képességének fejlődését, a kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában.

IV.4.2. Verselés, mesélés

A mesét jó hallgatni, mert a gyermek részese lehet a csodáknak. a mesehősökkel való azonosulás során fejlődik személyiségük, én tudatuk. *A mese képi-, és konkrét formában, a bábozás és a dramatizálás eszközeivel- feltárja a gyermek előtt a külvilág, és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonyait, a lehetséges és megfelelő viselkedésformákat.*

Egy – egy mesét többször mesélünk. A gyermeknek lehetőséget adunk a cselekmény többszöri átélésére. Így tudatosan segíthetjük a gyermekben az erkölcsi tulajdonságok belsővé válását. A mese hallgatása, átélése lehetővé teszi a gyermek számára belső feszültségének, félelmeinek, agressziójának oldódását is.

Feladataink

- A mindennapos mesélés során érzelmi biztonságot nyújtunk, a gyermekeknek közben fejlesztjük képzeletüket, emlékezetüket, személyiségüket, így alakítjuk szemléletmódjukat, világképüket.
- Teret adunk a gyermek számára saját vers,- és mesealkotásra, annak mozgással, vagy ábrázolással történő kombinálására.
- A mese, vers kiválasztásakor figyelembe vesszük az életkori sajátosságokat.
- A mesével, verssel elősegítjük a gyermek esztétikai, értelmi, érzelmi fejlődését.
- A környezeti témakörökhöz, aktualitásokhoz, napi tevékenységéhez kapcsolódó játékos – mozgásos mondókák, versek tanításával segítjük a megismerési folyamatot.
- Törekszünk a fejből való mesélésre. Ez a gyermekek számára sokkal közvetlenebb, mélyebb hatást gyakorol.
- Versmondáskor ügyelünk arra, hogy a ritmus, hangzás, dallam, rímek

összecsendése konkrét, tapasztalható dolgokhoz kötött irodalmi élmény legyen. Játszozunk a szavakkal és a ritmussal(pl:„halandzsa” mondókák).

- A mesemondásnak csoportokra jellemző szokása van (pl: Ugyanaz a hely, idő, jellegzetes tárgy, vagy hívogató mondóka, ének, gyertyagyújtás).
- Az igényes mese, versanyag kiválasztása által fejlesztjük anyanyelvi kultúrájukat, bővítjük szókincsüket. *A 3-7 éves gyermekek életkori sajátosságaihoz igazodva választunk a népi- népmesék, népi hagyományokat felelevenítő mondókák, rigmusok, a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemei, meséi- klasszikus és kortárs irodalmi művek közül.*
- Felhívjuk a szülők figyelmét az otthoni mesélés fontosságára és a gondos meseválasztásra, melyekhez különböző könyveket ajánlunk.
- Az alvás előtt nyugtató mesékkal segítjük a gyermekek ellazulását.
- Az ismert meséket bábozzuk, dramatizáljuk és lehetővé tesszük ezt a gyermekek számára is.
- Minden óvodapedagógus saját mese repertoárral rendelkezik.

IV.4.3. Esztétikai nevelés

A gyermekek esztétikai fejlődését az őket körülvevő a környezeti hatások segítik. Közvetlen és irányított tapasztalatszerzéssel juttatjuk őket esztétikai élményekhez.

Az esztétikai nevelés megtanítja az őket körülvevő tárgyi, és természeti világ szépségeit meglátni. Foglalkozik a környezeti kultúra, a néphagyományok, a

népművészet megismertetésével.

Alakítja a kezűgyességet, kreativitást, az önkifejezést, az ábrázoló tevékenységet (rajzolás, mintázás, kézimunka, barkácsolás) során.

Feladataink:

- Az óvoda minden helyisége legyen barátságos, nyújtson esztétikai értéket a gyermekek számára.
- A folyosók falait díszítjük a gyermekek műveivel, hogy mindenki megnézhesse azokat.
- Ismerkedjenek meg házi kiállításokon népművészeti értékeket közvetítő tárgyakkal, néphagyományokkal.
- Sétákat szervezünk, ahol a gyermekek láthatják lakhelyük nevezetes épületeit, képzőművészeti alkotásait, kulturális emlékeit. Elvisszük őket életkoruknak megfelelő kiállításokra.
-

IV.4.4.Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka

Alakítja a kezűgyességet, ,kreativitást, önkifejezést, az ábrázoló tevékenységet, fejleszti a finommotorikát.

Feladataink:

- Megteremtjük az alkotó tevékenységek lehetőségét a csoportszobában.
- Kialakítunk minden más tevékenységtől védett, jól megvilágított helyet („vizuális sarok”), ahol a gyermek szabadon alkothat.

- A tevékenységhez szükséges eszközöket (megfelelő minőségű, méretű) minden gyermek által jól elérhető helyen tartjuk, amely egész nap a rendelkezésükre áll.
- Csak olyan eszközöket és anyagokat adunk számukra, ami nem veszélyezteti testi épségüket.
- Megfelelő motivációval, eszközökkel, technikákkal felébresztjük az ábrázoló kedvüket.
- Alkotásaikat megbecsüljük, kialakítunk számukra „mini galériát” a csoportszobában, ahová elhelyezhetik műveiket. *A gyermeki alkotásokat közösségi rendezvényeken - egészség hét, gyereknap stb.- mutatjuk be pályázatokra, kiállításokra küldjük, így bátorítva a tehetséges gyerekeket.*
- Lehetőséget adunk arra, hogy az elkezdett tevékenységet a hét folyamán bármikor folytathassák.
- Többnyire mikrocsoportban foglalkozunk, az eredményesség és a differenciált segítségnyújtás érdekében.

IV.4.5. Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

A mozgással kísért rigmusok, mondókák, dalos játékok közel állnak a gyermek érzelmvilágához, ezért személyiségfejlesztő hatásuk széleskörű. Nagy hangsúlyt fektetünk a népszokásokkal való megismerkedésre, a néphagyományok ápolására, s erre kiválóan alkalmasak a népi mondák, énekes játékok önfeledt, jókedvű eljátszása.

Feladataink:

- A jó zenei légkört teremtünk, amely átszövi az egész napot a gyermek óvodába lépésének pillanatától az eltávozásig.
- A foglalkozásokat a mondókák, dalok, énekes játékok gyakorolgatására, a tapasztalatok rendezésére, a készségek tervszerű fejlesztésére szánjuk.
- Tudatosságunkat szeretettel, türelemmel, jó humorral ötvözzük.

Foglalkozásaink anyagát a művészeti érték igényével:

Forrai Katalin: Ének az óvodába,

Török Béla: Zenehallgatás az óvodában,

és más kötetekből a gyerekek életkori szintjének megfelelően válogatjuk össze.

- A kiscsoportos gyerekek első „zenei csemegéi” a mondókák, ölbeli játékok, melyek nagy segítséget nyújtanak nekünk a beilleszkedésnél, az óvodába lépés első pillanatától kezdve. Felkeltik a gyermek zenei érdeklődését, formálják zenei ízlését, esztétikai fogékonyságát.
- Zenei nevelésünk törzsanyagát a komplex énekes játékok alkotják, melyben minden megtalálható: ének, mozgás, szerepek, jelképes kifejezések.
- Egy – egy dalos játékot többször egymás után játszunk, hogy a gyerekek megérezzék a játék hangulatát, élvezzék a sokszori ismétlés örömét.
- Játékainkat humorral, tréfával oldott légkör, emelkedő jókedv jellemezi.
- Zenei repertoárunk széles körű. Az énekes népi játékokkal, igényesen

válogatott kortárs művészeti alkotásokkal segítjük a gyermekek zenei képességének (egyenletes lüktetés, ritmus, éneklés, hallás, mozgás) és zenei kreativitásának fejlődését.

- Az énekes játékokhoz szükséges kiegészítő kellékeket (zsebkendő, csőszkalap, vőfélybot, fejdísz...) illetve a különböző ritmushangszereket mindig tartunk elérhető helyen tartjuk.
- A zenehallgatási anyag megválasztásánál figyelembe vesszük a nemzetiségi, etnikai, kisebbségi nevelés esetében a gyermek hovatartozását is.

IV.4.6. Mozgás

A rendszeres egészségfejlesztő testmozgás - a gyermek egyéni fejlettségi szintjéhez igazodó mozgásos játékok és feladatok. Az óvodás gyermekek játéka során a természetes mozgásokat (járás, futás, ugrás, támasz, függés, egyensúlyozás, dobás) gyakoroltatunk.

Feladataink:

- Sok lehetőséget biztosítunk a gyermeknek a napi tevékenységek során a mozgásos játékok játszására, amellyel elősegítjük a helyes testtartáshoz szükséges izomzat kialakulását.
- A spontán és irányított mozgásos tevékenységekkel hatunk a pozitív énképük, szabálykövető társas viselkedésük, együttműködésük, kommunikációjuk, problémamegoldó gondolkodásuk fejlődésére.
- Igyekszünk a foglalkozásokat az időjárás függvényében levegőn,

természetes környezetben, megfelelő öltözetben, a természet adta lehetőségek kihasználásával megtartani.

- A tornateret maximálisan kihasználjuk az egész nap folyamán. A tornateri foglalkozások során figyelünk a higiénikus környezetre, a megfelelő levegőzésre.
- A foglalkozások során többek közt természetes mozgásformákat gyakoroltatjuk, fejlesztjük a testsémát, a nagymozgást, a finommotorikát és a keresztmozgást is.
- Irányított, mozgásos játékat szervezünk, melyek során fejlődnek az akarat tulajdonságok.
- A mindennap lehetőséget biztosítunk a szervezett mozgásos tevékenységekre.
- A négy évszakhöz kapcsolódó néphagyományokat felelevenítő népi játékokat is kezdeményezünk.
- A foglalkozások anyagának tervezésekor a játékosságot és a fokozatosságot tartjuk szem előtt.

V. ÓVODÁNK SZERVEZETI és MŰKÖDÉSI RENDJE

V.1. Szervezeti felépítés, munkabeosztás, munkarend

Óvodánk nyolc csoporttal működik, a pedagógiai munkát az óvoda nyitvatartási idejében felsőfokú végzettségű óvodapedagógusoként látjuk el. Munkánkat logopédus, pszichológus segíti.

Munkánkat még segítik a hátrányos helyzetű gyermekek felzárkóztatásában is.

Óvodánk a szülők és a fenntartó igénye alapján reggel **06⁰⁰** órától **18⁰⁰** –ig tart nyitva,**06⁰⁰** és **07⁰⁰** óra között a gyermekeket a „nyitós” csoportban, **17⁰⁰** - **17³⁰**-ig (18.00 – ig)pedig a „zárós” csoportban fogadjuk, a szülők igénye alapján. A reggeli és délutáni pedagógiai ügyeletet egyenletes terhelés figyelembe vételével osztjuk be.

Óvodánkban az óvodapedagógusok váltott műszakban dolgoznak:

- I.** műszak **07⁰⁰**–**13⁵⁰**-ig, a munkaközi szünettel
- II.** műszak **10¹⁰** - **17⁰⁰**-ig, a munkaközi szünettel

A műszakok váltakozásának időtartamát(napi,heti)az óvodapedagógus párok együttműködve alakítják ki, az óvodavezető egyetértésével. Az óvoda dolgozói az érvényes jogszabályokban meghatározott óraszámokban végzik munkájukat. A gyermekek nevelését, lehetőségek szerint ugyanazok az óvodapedagógusok látják el az óvodai életük során.

V.2. Személyi és tárgyi feltételek

Óvodáinkban a programunk gyakorlati alkalmazásához a személyi és tárgyi feltételek adottak.

A nyolc csoportban 16 felsőfokú végzettséggel rendelkező óvodapedagógus végzi a pedagógiai munkát.

A pedagógiai munkát 8 fő szakképzett dajka, 3 fő pedagógiai asszisztens, 2 fő konyhai dolgozó segíti.

Az óvoda vezetője irányítja és szervezi a pedagógiai munkát, felel az óvoda megfelelő anyagi ellátottságáért,ebben segíti őt az óvodavezető helyettes és az óvodatitkár.

Az óvoda udvarát a gondnok tartja rendben és elvégez kisebb karbantartási munkákat is.

VI. TERVEZÉS

A nevelés és a tanulás tervezése a csoportnaplóban történik, ahol a komplexitás elvét alkalmazzuk.

- A nevelési tervben megtervezzük a gyermekek egészséges életmódra nevelését, játékát, érzelmi nevelését, szocializálódását, a munkában való részvételüket.
- A **tanulási tervben** és a **heti tervben** rögzítjük értelmi képességük fejlesztését: a négy évszak köré csoportosítjuk a tanítás – tanulás anyagát (a külső világ tevékeny megismerése, matematikai tartalmú tapasztalatok, verselés,- mesélés, ének,- zene,- énekes játék,- gyermektánc, rajzolás,- festés,- kézimunka, mozgás).
- Meghatározzuk az ismeretadás szervezeti formáját, amely lehet kötött, vagy kötetlen. A heti rend tartalmazza a foglalkozások rendszerét a korcsoportnak megfelelő tartalommal.

Minden gyermekről személyiség lapot - egyéni fejlődési lapot vezetünk, amely tartalmazza:

- anamnézis lapot
- gyermekrajzokat
- bejegyzéseket a gyermek fejlődési üteméről
- ha szükséges, egyéni fejlesztési tervet
- beszoktatás-és a fogadóórák tapasztalatait.

VII. KAPCSOLATTARTÁS A SZÜLŐKKEL

- Szülői értekezlet (évente 3 alkalommal)
- Fogadó óra (tájékoztatjuk őket gyermekük fejlődéséről)
- Közös programokban való részvétel (pl: hagyományőrző napok, családi napok, játszódélutánok, kirándulások)
- Nyílt hét a beiratkozáskor (az új gyermeknek, szüleinek)

VIII. A PEDAGÓGIAI PROGRAM FINANSZÍROZÁSA

Az általunk választott programnak külön, speciális anyagi vonzata nincs.

Jövedelmi forrásaink

- Budapest Fővárosi IV. kerületi Újpesti Önkormányzat
- Éves dologi költségvetés
- Az óvoda Alapítványának támogatása
- Pályázati díjak

LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK

A Homoktövis Óvoda nevelőtestülete elfogadta – A környező világmegismerése játékkal, mesével című, módosított helyi pedagógiai programot.

2018. szeptember 01.

.....
a Homoktövis Óvoda nevelőtestülete nevében
Gali Csabáné
óvodavezető helyettes

A Szülői Közösség véleményezte, elfogadta - A környező világmegismerése játékkal, mesével című, módosított helyi pedagógiai programot.

2018. szeptember 01.

.....
a Szülői Közösség nevében
Kozma Tünde

A Homoktövis Óvoda vezetője jóváhagyta.

A nyilvánosság biztosítása a Homoktövis Óvoda Szervezeti Működési Szabályzatában foglaltak szerint.

A hatályosság időpontja: 2018. szeptember 01.

A felülvizsgálat indoka:

- a program felülvizsgálata során felmerülő változások beépítése,
- a törvényi változásokból adódó feladatok kidolgozása és beépítése.

Budapest, 2018. szeptember 01.

.....
Dikács Attiláné
óvodavezető

A PEDAGÓGIAI PROGRAM JOGSZABÁLYI HÁTTERE

- 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről
- A 363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról
- 137/2018. (VII.25.) Korm. rendelete az Óvodai nevelés országos alapprogramjának kiadásáról szóló 363/2012. (XII.17.) Korm. rendelet módosításáról
- 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról
- 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- 2/2005. (III. 1.) OM rendelet a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve és a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve kiadásáról
- 32/2012. (X.9) EMMI rendelet a sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve és a sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve kiadásáról
- 15/2013. (II. 26.) EMMI rendelet a pedagógiai szakszolgálati intézmények működéséről
- 2003. évi CXXV. törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról
- A Homoktövis Óvoda hatályos Alapító Okirata

Irodalom jegyzék

- Dr. Budai Béla: Személyiség fejlődés és nevelés
Szociálpszichológia
- Bakonyiné V. Ágnes: Közösségi nevelés az óvodai nevelés alapja
- Dr. Bodár Zsuzsanna: Lépésben a változásokkal
- Dr. Tóthszöllösyné Varga Tünde: Mozgásfejlesztés az óvodában
- Dr. Porkolábné Dr. Balogh Katalin: Kudarccal az iskolában
Napról napra (a mi kalendáriumunk)
- Sebőkne Erdős Andrea: Játsszunk szépen fűvel, fával
- Zilahi Józsefné: Óvodai nevelés játékkal, mesével
- Forrai Katalin: Ének – zene az óvodában
- Mérei Ferenc V. Binét Ágnes: Gyermeklélektan
- Kelemen László: Pedagógiai pszichológia
- Dr. Fejes Erzsébet, Kanczler Gyuláné: Mesélő természet
- Kovács György Bakosi Éva: Játék az óvodában
Lépésben a változásokkal I. – II. – III.
- Labanc Györgyi: Környezeti nevelés a „Kék cinke” természet és
környezetvédelmi óvodában
Esztétikai nevelés az óvodában
- Bruno Bettelheim: A mese bűvölete és a bontakozó gyermeki lélek
Hajdúböszörményi Óvónőképző Főiskola Kiadványa
Óvodai nevelés programja (1989)
Óvodai nevelés országos alapprogramja